

Новак Р.*

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У ЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ: БЕЗПЕКОВА СКЛАДОВА

Вага інформаційної безпеки зростає прискореними темпами. Це насамперед обумовлено стрімким розвитком технологій засобів зв'язку та інформаційних технологій, що обслуговують численні портали Інтернету. Завдяки цьому розширюється сфера внутрішньої інформаційної діяльності, міжнародного інформаційного співробітництва. Проте одночасно з'являються нові виклики національній безпеці, нейтралізація яких і потребує створення насамперед правового поля, у межах якого здійснювалося б інформаційне співробітництво, а також розробки та вжиття відповідних заходів політичного, економічного, технологічного характеру [1].

Участь України у міжнародних інтеграційних процесах, глобалізація суспільно-політичних процесів повинна супроводжуватися підвищенням рівня захисту національних інтересів шляхом проведення активної інформаційної політики в Чорноморському регіоні.

Реалізація повноцінного «Південного вектора» вимагає не тільки активної позиції, політичної (геополітичної) волі держави, але й професійних, скоординованих дій спецслужб, дипломатії, аналітичних центрів, державних діячів, політиків, а також концептуальної спільності, єдності поглядів і цілей, здатності проводити складні багатоходові проектні комбінації [2].

Отож, основними цілями України в Чорноморському регіоні є:

1. Створення середземноморсько-чорноморської зони економічної співпраці та безпеки:

З огляду на історичні обставини, Україна має тісні, багаторівневі зв'язки з Ізраїлем. У той же час Україна може розвивати відносини з арабським світом у науково-технічному, економічному та політичному напрямках. У тому числі з країнами, що демонструють ідеологічну неприязнь до Ізраїлю. При зваженій, послідовній та продуманій політиці, є всі шанси реалізувати функцію регіонального геополітичного парламентаря або провайдера арабо-ізраїльських спільних проектів (які з певних причин не можуть публічно демонструвати свій характер). Аналогічний підхід може бути реалізований, наприклад, щодо провайдингу проектів ЄС-Іран, які, незважаючи на взаємну вигоду, були згорнуті під кон'юнктурним тиском США. Подібне геополітичне посередництво з часом сформувало б «м'яку міць» українського зовнішньополітичного статусу [3].

2. Оцінка потенціалу виникнення конфліктів та посилення безпеки шляхом регіонального співробітництва в Чорноморському регіоні, його головних досягнень та недоліків, а також пропозиція можливих сфер майбутніх дій з посилення регіональної безпеки і стабільності в регіоні.

Країнам Чорноморського регіону важливо вживати спільні зусилля щодо стримування тероризму, наркобізнесу та незаконного розповсюдження зброї, міграції та торгівлі людьми. Тому необхідним є багатостороннє регіональне співробітництво у створенні та застосуванні ефективних інструментів стримування транснаціональних загроз безпеки.

* студент 4 курсу спеціальності «міжнародна інформація» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Андрєєва О.М.

Пріоритет слід віддавати програмам та проектам, націленим на визначення сфер консультацій, прийняття рішень і дій з метою ефективного запобігання та протидії новим ризикам безпеки в Чорноморському регіоні, зокрема, тим, які виробляють критерії та методи для коректного моніторингу та оцінки транскордонної злочинності [4].

3. Формування власного інформаційного простору і створення сприятливої атмосфери для активізації процесів вироблення погляду на спільне вирішення проблем у межах Чорноморського регіону. Досягнення реального порозуміння за рахунок принципово нових механізмів самоорганізації потоків інформаційних обмінів.

Існуючі між країнами Чорноморського регіону культурні, історичні, ментальні та релігійні відмінності та стереотипи слід долати шляхом створення відповідного інформаційного простору, котрий сприятиме формуванню думки про важливість взаємовигідної співпраці між країнами регіону. На державному рівні у двосторонньому та багатосторонньому форматі необхідно ініціювати різноманітні культурні заходи та програми, наприклад, рік культури однієї держави в іншій, здійснювати обмін студентами, проведення спільних міжнародних конференцій та освітніх заходів, виділення грантів для суспільних організацій на проведення соціальних та освітніх проектів за даною тематикою тощо. Все це формуватиме лояльність у ставленні громадян країн регіону до мешканців сусідніх держав, об'єднуватиме регіон на основі спільності інтересів та цілей [5].

4. Забезпечення надійного контролю повітряного, надводного, підводного, сухопутного просторів, виключної морської економічної зони за рахунок створення Державної Інтегрованої Інформаційної Системи (ДІС).

Наслідками розбудови Державної Інтегрованої Інформаційної Системи будуть: загальне покращення іміджу України та її привабливості як розвинутої високотехнологічної держави і партнера у галузях економічного, транспортного і військового співробітництва, підвищення обороноздатності України, недоторканості державного кордону, рівня захисту від тероризму [6].

Інформаційна політика як система не може бути сформована у відриві від соціально-економічної стратегії. Якщо не впливати на ці процеси, допускати чи не помічати інформаційної експансії у власний простір, можна втратити важелі впливу на власну країну.

Отже, розбудова інформаційних взаємозв'язків з іншими країнами регіону є надзвичайно вигідною для України. Процес переходу до інформаційного суспільства характеризується різким зростанням частки у ВВП галузі інформаційних послуг. Суспільство стає все відкритішим інформаційно, а наявність глобальних телекомунікаційних мереж дає можливість практично без урахування кордонів організувати індустрію інформаційних послуг.

Крім того, Україна може використати ряд інструментів для активізації Чорноморського співробітництва в економічній, транспортній сфері та сфері культури. Україна має механізми сприяння подоланню цивілізаційних бар'єрів, самоідентифікації українців з Чорноморським регіоном та вирішення територіальних спорів з країнами-членами ОЧЕС.

Література

1. Морозов О.Л. Інформаційна безпека в умовах сучасного стану і перспектив розвитку державності [Електронний ресурс]: Журнал Верховної Ради України «Віче» - Режим доступу до матеріалу: <http://www.viche.info/journal/598/>
2. Косов Ю.В. Безопасность: геополитический аспект [Електронний ресурс]: Интернет-портал «Национальная безопасность» - Режим доступу до матеріалу: <http://www.nationalsecurity.ru/library/00008/00008report4.htm>

3. Сергей Позний. «Не зависимо, занимается ли Украина «южным вектором», этот «вектор» занимается Украиной» [Электронный ресурс]: Интернет-портал «Диалог.UA» - Режим доступа до матеріалу: http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=58&op_id=976#976
4. Проект IREX: «РЕГИОНАЛИЗМ, СУБ-РЕГИОНАЛИЗМ И БЕЗОПАСНОСТЬ В ЧЕРНОМОРСКОМ РЕГИОНЕ» [Электронный ресурс]: Интернет-портал «Harvard University» - Режим доступа до матеріалу: http://www.harvard-bssp.org/bssp_rus/publications/225
5. Крылов В.С., Янова Н.П., Данилова А.В. Крымский координационный центр [Электронный ресурс]: Интернет-портал «ЛИГА.Новости» Режим доступа до матеріалу: <http://news.liga.net/news/N1019678.html>
6. Бичков О. Проблеми спостереження, навігації, зв'язку і контролю обстановки в чорноморсько-азовській зоні [Электронный ресурс]: Центр содействия изучению геополитических проблем и евроатлантического сотрудничества Черноморского региона «Номос» - Режим доступа до матеріалу: <http://nomos.com.ua/content/view/129/82/>